

advies
aan b&w

TILS 472

Sector	: Inwoners	Openbaar: ☒
Afdeling	: Werk, Inkomen en Zorgverlening	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er	: Erwin Zweypfenning Tel.: (0495) 575 841	
Portefeuillehouder(s)	: H.A. Litjens	Nummer B&W-advies: BW-004952

ONDERWERP

Afschaffing huishoudinkomenstoets Wet werk en bijstand (WWB).

ADVIES

Instemmen met voorgestelde werkwijze in verband met het anticiperen op Wetsvoorstel afschaffen huishoudinkomenstoets.

TOELICHTINGRelatie met vorig voorstel:

Met ingang van 1 januari 2012 is de Wet werk en bijstand (WWB) op verschillende onderdelen aangescherpt en is de Wet investeren in jongeren (WIJ) komen te vervallen en opgegaan in de WWB. Door de beperkte tijd tot beleidsmatige implementatie van deze wet is op 14 december 2011 door de raad ingestemd met een aantal beleidskeuzes die de basis moesten vormen voor de uitvoering van de aangescherpte WWB per 1 januari 2012. Op 18 april 2012 zijn door de raad de benodigde verordeningen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2012 vastgesteld. De eerder genoemde beleidskeuzes zijn hierin meegenomen.

Algemeen:

Eén van de onderdelen van de aangescherpte WWB per 1 januari 2012 was de zogenaamde 'huishoudtoets'. De bedoeling van de huishoudtoets was dat alle gezinsleden die op één adres woonden gezamenlijk recht hadden op één uitkering ter hoogte van de oude echtparennorm in de bijstand (ongeveer € 1.300 netto per maand). Dit ongeacht het aantal gezinsleden. Deze regels zouden ingaan per 1 januari 2012 voor nieuwe aanvragers van een WWB-uitkering. Voor de mensen die al een uitkering hadden zou de huishoudtoets pas vanaf 1 juli 2012 gelden.

Weert, 18 juni 2012	De directeur	S	B	W	W	W	W
		akkoord					
 Akkoord met advies		bespreken					
		Behandeling uiterlijk in college van 3 juli 2012					

Beslissing d.d.:

03 JULI 2012

Nummer:

9

De secretaris,

In februari 2012 zijn alle bijstandsgerechtigden die per 1 juli 2012 geconfronteerd zouden worden door de huishoudtoets door middel van een brief daarover geïnformeerd. In april 2012 zijn al deze mensen in een persoonlijk gesprek met een medewerker van Werk, Inkomen en Zorgverlening geïnformeerd over de gevolgen van de huishoudtoets voor hun specifieke situatie. Dit waren ruim 200 zeer intensieve en soms zeer lastige gesprekken. In mei 2012 zouden deze mensen de inkomens- en vermogensgegevens van hun gezinsleden moeten overleggen zodat beoordeeld kon worden of er nog recht op uitkering bestond na 1 juli 2012.

Met de val van het kabinet Rutte en het daarop volgende lente-akkoord bleek dat de huishoudtoets zou komen te vervallen. Ambtelijk is toen, na overleg met de portefeuillehouder, besloten om de verdere werkzaamheden rondom de huishoudtoets direct stil te leggen.

Op 29 mei 2012 heeft de staatssecretaris alle gemeenten een brief gestuurd met het verzoek om te anticiperen op het op diezelfde dag ingediende wetsvoorstel tot afschaffing van de huishoudtoets.

Het college is, net als alle andere gemeenten, ingegaan op het verzoek van de staatssecretaris en voert vanaf 31 mei 2012 de huishoudtoets niet meer uit. Het wetsvoorstel waarmee de wet in overeenstemming wordt gebracht met het niet meer uitvoeren van de huishoudtoets zal naar verwachting nog rond de zomer met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2012 in werking gaan treden.

Argumenten:

Er zijn in totaliteit vijf groepen te onderscheiden waarvoor het vervallen van de huishoudtoets gevolgen heeft. Uitsluitend de zaken die zich feitelijk in Weert voordoen worden beschreven (theoretisch kunnen zich meer zaken voordoen). Per groep wordt aangegeven of die situatie zich voordoet en wat eventuele acties en voorstellen zijn:

a. Zittend bestand (algemene bijstand)

Het zittend bestand zou pas met ingang van 1 juli 2012 met de huishoudinkomenstoets te maken krijgen. Als gevolg van dit wetsvoorstel in combinatie met het verzoek aan gemeenten om te anticiperen, zal de huishoudinkomenstoets helemaal niet (dus ook niet per 1 juli 2012) toegepast worden op het zittend bestand. De bijstandsgerechtigden die het betreft zijn inmiddels per brief (zie bijlage 1) geïnformeerd.

Verder zijn geen nadere acties nodig.

b. Zittend bestand (bijzondere bijstand)

De personen die periodieke bijzondere bijstand ontvingen, maar geen algemene bijstandsuitkering ontvingen vielen niet onder het overgangsrecht. Hierdoor kregen zij direct (per 1 januari 2012) met de huishoudinkomenstoets te maken. Als gevolg van dit wetsvoorstel in combinatie met het verzoek aan gemeenten om te anticiperen, zullen als gevolg van de huishoudinkomenstoets beëindigde bijzondere bijstandsuitkeringen weer hervat moeten worden.

De afdeling Werk, Inkomen en Zorgverlening neemt deze herstelactie voor haar rekening. Het betreft ongeveer 10 personen. Aan deze herstelactie hangen financiële en personele gevolgen (zie onder kopje "financiële en personele gevolgen").

c. Hogere uitkering huishoudinkomenstoets (algemene bijstand)

Er is een beperkte groep mensen voor wie toepassing van de huishoudinkomenstoets tot een hogere uitkering leidt dan zonder toepassing van de huishoudinkomenstoets. Voor deze groep is overgangsrecht opgenomen waardoor zij tot 1 januari 2013 de hogere uitkering behouden. Dit doet zich alleen voor bij de algemene bijstand.

Bij de nieuwe aanvragen vanaf 1 januari 2012 hebben dergelijke situaties zich in Weert **niet** voorgedaan.

Er wordt nog uitgezocht of en welke bijstandsgerechtigden van het 'zittende bestand' door dit overgangsrecht een hogere uitkering moeten krijgen. De afdeling Werk, Inkomen en Zorgverlening neemt dit voor haar rekening. Deze eventuele extra werkzaamheden kunnen binnen de huidige formatie worden verricht.

d. Aanvraag afgewezen (algemene en bijzondere bijstand)

Er is een groep mensen die een aanvraag voor bijstand hebben ingediend en wier aanvraag is afgewezen vanwege de van toepassing zijnde huishoudinkomenstoets. Een nieuwe aanvraag kan voor deze groep achterwege blijven als het college aanleiding ziet om gebruik te maken van de in de Algemene wet bestuursrecht genoemde bevoegdheid tot intrekking of wijziging van een besluit. Voor zover het college daartoe geen aanleiding ziet, vindt herziening met toepassing van het voorgestelde artikel 78# op aanvraag plaats. Bij de nieuwe aanvragen vanaf 1 januari 2012 voor algemene bijstand hebben dergelijke situaties zich in Weert **niet** voorgedaan.

Bij aanvragen vanaf 1 januari 2012 voor bijzondere bijstand hebben dergelijke situaties zich **wel** voorgedaan. De inschatting is dat dit maximaal 20 gevallen betreft.

Voorgesteld wordt deze personen persoonlijk uit te nodigen voor een gesprek en ze alsnog in de gelegenheid te stellen om een aanvraag in te dienen. Aan deze keuze hangen financiële en personele gevolgen (zie onder kopje "financiële en personele gevolgen").

e. Geen aanvraag ingediend (algemene en bijzondere bijstand)

Er zijn ook mensen die geen aanvraag voor bijstand hebben ingediend omdat ze al wisten dat ze door toepassing van de huishoudinkomenstoets geen recht hadden op bijstand. Voor deze groep is een artikel in dit wetsvoorstel opgenomen waardoor ze (indien ze bijstand aanvragen en aan de voorwaarden voldoen) met terugwerkende kracht recht op bijstand kunnen krijgen.

Het gaat hierbij om personen die zich hebben gemeld met het verzoek om bijstand, maar na uitleg over de huishoudtoets geen aanvraag hebben doorgezet. Doordat alle meldingen voor algemene bijstand zijn geregistreerd is (handmatig) uitgezocht hoeveel meldingen niet geresulteerd hebben in een aanvraag vanwege de huishoudtoets. Het betreft in totaliteit 52 meldingen.

Voorgesteld wordt deze personen door middel van een persoonlijke brief in de gelegenheid te stellen om een aanvraag in te dienen. Dit is overigens ook door het college toegezegd in de raadsvergadering van 30 mei 2012.

Aan deze keuze hangen financiële en personele gevolgen (zie onder kopje "financiële en personele gevolgen").

De personen die zich als gevolg van de huishoudinkomenstoets niet hebben gemeld met het verzoek om bijstand zullen via algemene voorlichting verzocht worden om zich alsnog te melden. Voorgesteld wordt om daarvoor het voorlichtingsmateriaal te gebruiken dat het Ministerie SZW zal maken (volgens toezegging van het Ministerie SZW).

Voor wat betreft de bijzondere bijstand geldt dat meldingen die niet hebben geleid tot aanvragen **niet** geregistreerd zijn. Ook die groep kan met algemeen voorlichtingsmateriaal worden opgeroepen om zich alsnog te melden met het verzoek om bijzondere bijstand.

Kanttekeningen:

Naast de optie om actief de betreffende burgers te benaderen kan ook gekozen worden voor het zogenaamde 'piep-systeem', waarbij het probleem geheel bij de burger wordt neergelegd. Gelet op de reeds gedane toezegging door het college om de burgers actief te benaderen wordt niet verder ingegaan op deze optie.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

Met het anticiperen op het wetsvoorstel Wet afschaffen huishoudinkomenstoets wordt de wet niet juist uitgevoerd. Dit wordt echter gedaan op nadrukkelijk verzoek van het kabinet. Voor het wetsvoorstel Wet afschaffen huishoudinkomenstoets is een (ruime) meerderheid in de Tweede Kamer aanwezig. De inspectie SZW is door het kabinet geïnformeerd over het aan de gemeente gedane verzoek om alvast te anticiperen op de nieuwe wetgeving. Hierdoor is het juridisch risico verwaarloosbaar.

Na inwerkingtreding van de Wet afschaffen huishoudinkomenstoets zullen de verordeningen die op 18 april 2012 door de raad zijn vastgesteld juridisch op verscheidene punten onjuist zijn. Inmiddels is ambtelijk, op basis van de beschikbare tekst van het wetsvoorstel, een start gemaakt met de voorbereidingen om te komen tot aangepaste verordeningen.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

Zoals aangegeven onder het kopje 'toelichting' bij 'algemeen' is aangegeven dat het vervallen van de huishoudtoets financiële en personele gevolgen met zich meebrengt. Voor wat betreft de uitgaven ten aanzien van alsnog te verstrekken algemene bijstandsuitkeringen geldt dat de eerder gedane uitname uit het inkomensdeel geheel wordt teruggedraaid (voorzover van toepassing op de huishoudtoets). Formeel zou gesteld kunnen worden dat dit (dus) budgettair neutraal is op basis van het macrobudget.

Ten aanzien van inzet van personeel geldt dat:

- ongeveer 10 bijzondere bijstandsuitkeringen weer hervat moeten worden;
- ongeveer 20 afgewezen aanvragers bijzondere bijstand zullen uitgenodigd worden en in de gelegenheid worden gesteld een aanvraag in te dienen;
- 52 melders voor algemene bijstand worden benaderd en worden in de gelegenheid gesteld een aanvraag in te dienen.

Het streven is om deze extra werkzaamheden binnen de huidige formatie op te vangen. Op voorhand is niet te garanderen dat dit ook gaat lukken. Mogelijk blijkt in de praktijk dat extra inzet van personeel niet te voorkomen is. Indien dit aan de orde is zal hiertoe een nieuw voorstel worden ingediend.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

- ❖ Inwoners van Weert
- ❖ Raadsleden

Nadere specificatie: raadsleden: commissieleden Welzijn

Inwoners: specifiek voorlichtingsmateriaal voor minima die geraakt worden door het wetsvoorstel Wet afschaffen huishoudinkomenstoets.

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ TILS-lijst
- ❖ Brief
- ❖ Persbericht
- ❖ Nieuwsbrief

Toelichting:

Brief: de burgers die geraakt worden door het afschaffen van de huishoudtoets worden, voorzover mogelijk, met een brief geïnformeerd.

Persbericht: op 14-6 is een nieuwsbericht op de website van de gemeente Weert geplaatst en de inhoud is op 20-6 in het Land van Weert/Trompetter verschenen.

Nieuwsbrief: Weerter minima en intermediairs worden in algemene zin geïnformeerd door middel van de nieuwsbrief van afdeling Werk, Inkomen en Zorgverlening, het "Sociaal Journaal". De betreffende editie verschijnt eind juni 2012.

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Klankbordgroep

Toelichting: betreft het Cliënten Platform Minima (CPM). Op 21 juni 2012 is de aanpak in hoofdlijnen met het CPM besproken.

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Kees Joosten, afdelingshoofd Werk, Inkomen en Zorg
Geraldine Stroux, beleidsadviseur Werk, Inkomen en Zorg

Extern:

Cliënten Platform Minima

BIJLAGEN

Openbaar:

1 (brief aan bijstandsgerechtigden)

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Bijlage 1: Brief aan WWB-ers die per 1 juli 2012 onder de huishoudtoets zouden vallen

Aan:

Weert, 1 juni 2012

Onderwerp: vervallen huishoudinkomendoets

Beste meneer, mevrouw,

Wijziging bijstand

Met ingang van 1 januari 2012 is de Wet werk en bijstand (WWB) gewijzigd. Via het Sociaal Journaal en in een brief hebben we u laten weten dat de bijstand voor gezinnen is aangepast.

De wijziging hield in dat alle meerderjarige gezinsleden die op één adres wonen voor elkaar moeten zorgen. Als het gezamenlijke inkomen lager was dan bijstandsniveau, kon (tijdelijk) één gezinsuitkering worden gegeven. Ook het vermogen van de gezinsleden samen mocht niet hoger zijn dan de wettelijke grens.

Uw situatie

U woont met uw meerderjarige kind(eren) of uw ouder(s) op hetzelfde adres. In een gesprek is al uitgelegd dat u in principe tot 1 juli 2012 recht houdt op uw bijstandsuitkering zoals die nu is. Het was onze bedoeling om een herbeoordeling uit te voeren (de huishoudinkomendoets) en een besluit te nemen over uw recht op uitkering ná 1 juli 2012.

Vervallen huishoudinkomendoets

Misschien heeft u via de media gehoord dat in de onderhandelingen over de rijksbegroting is afgesproken dat de huishoudinkomendoets komt te vervallen. Inmiddels is het wetsvoorstel dat daarvoor nodig is aangeboden aan de Tweede Kamer. Het kabinet heeft alle gemeenten opgeroepen om direct te stoppen met de uitvoering van de huishoudtoets. De gemeente Weert heeft besloten om dat te doen.

Wat betekent dit voor u?

Uw uitkering blijft, bij ongewijzigde omstandigheden, na 1 juli 2012 gewoon doorlopen. We zullen dus per 1 juli 2012 geen wijziging aanbrengen in de hoogte van uw uitkering. U houdt als alleenstaande (ouder) of als echtpaar zelfstandig recht op uw uitkering.

Inlichtingenformulieren en/of bewijsstukken die u heeft ingeleverd en door ons gevraagd zijn in verband met de beoordeling van de huishoudtoets hebben wij vernietigd. Dit geldt ook voor eventuele door u ondertekende verklaringen met het verzoek uw uitkering met ingang van 1 juli 2012 in te trekken.

Leest u ook de achterkant van deze brief?

Vervolg

Heeft u nog aanvullende vragen, dan kunt u op werkdagen tussen 9.00 en 10.00 uur contact opnemen met {#naam medewerker#} van afdeling Werk, Inkomen en Zorgverlening.

Met vriendelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Kees Joosten', written in a cursive style.

Kees Joosten
Afdelingshoofd Werk, Inkomen en Zorgverlening